

САНГА КЭС ТЫЛ

Библия тылбааын Института
Москва, 2004

уакыт.

кытта бииргэ турان кэлэн, кинини буруйдуохтара: кинилэр Иона ынтырарын истэн аныыларын билиммиттэрэ, оттон манна Ионатааџар улахан баар.⁴² Соңуруунгу сарыысса эмиэ, Дъүүл Күнүгэр бу көлүөнэ дьонун кытта бииргэ туран кэлэн, кинилэри буруйдуођа: кини Соломон муударай тылын-өһүн истээри, сир үнүгуттан кэлэ сылдыбыта, оттон манна Соломоннааџар улахан баар.

⁴³ Быртах тыын киһиттэн тахсан баран, уоскуланы көрдөөн, кураайы сирдэри кэрийэр эрээри, уоскуланы булбат; ⁴⁴ ол иһин: „Тахсан барбыт дыиэбэр төннүүһүбүн“, – диир уонна төннөн кэлэн, онно ким да киирэ илигин, дыэ ып-ыраастык харбаммытын, хомуллубутун көрөр; ⁴⁵ онон баран бэйэтинээ ёэр өссө кырыктаах сэтгэ атын тынын ажалан, кинилэри кытта бииргэ киирэн онно олохсуйар; дъэ оччођо ол киһи уруккутунааџар өссө ордук иэдэйэр. Бу хара санаалаах көлүөнэ ёэр эмиэ оннук буолуођа».

Иисус Христос Ийэтэ уонна бырааттара

⁴⁶ Иисус мустубут дьону кытта кэлсэтэ олордоўуна, Ийэтэ уонна бырааттара* кэлэннэр, Кинини кытарты кэлсэтиэхтэрин бааран, таһырдья турбуттара.

⁴⁷ «Ийэнг уонна бырааттарын кэллилэр, Эйигиннийн кэлсэтиэхтэрин бааран, таһырдья тураллар», – диэбитэ ким эрэ.

«⁴⁸ Кими Мин Ийэм, кимнээ ёий Мин бырааттарым? – диэбитэ Кини ол кишихэ, ⁴⁹ итиэннэ үөрэнээччилэрин диэки ыйан баран эппитэ: – Мин Ийэм уонна Мин бырааттарым бу бааллар; ⁵⁰ ким Мин Халлааннааџы Ађам көнгүлүн толорор – ол Миэхэ быраатым, балтым уонна Ийэм буолар».

Бурдук ынааччы туһунан домох

13 Ол күн Иисус дыиэттэн тахсан муора кытылыгар киирэн олорбута. ² Утүмэн үгүс киһи үмүөрүспүтүн иһин, Кини оночођо киирбитэ, оттон дьон барыта кытылга турбута. ³ Иисус кинилэри домођунан элбэххэ үөрэппитэ: «Арай биир киһи бурдук ына тахсыбыт. ⁴ Бурдугун ына сырьттаңына, сорох сиэмэтэ

* 12:46 *Бырааттара* – «аделфой» (грек.) диэн хомуур суюлталаах тыл: убая-быраата араарыллыбат, хайалара да буолуон сөп.

суолга түспүт, ону көтөрдөр көтөн кэлэн, тонгсуйан сиэн кэбиспилтэр; ⁵ сорођо таастаах сиргэ түхэн, буора чараас буолан, сонно тута үүнэн тахсыбыт, ол эрээри ⁶ күн тахсыбытыгар, бөյө силиһэ суюх буолан, иинэн-хатан хаалбыт; ⁷ сорох сиэмэтэ хатылаах эрбэхин ортолтугар түспүт, онон эрбэхин өрө үүнэн тахсан, ону тумнаран кэбиспит; ⁸ оттон атын сиэмэтэ, өнг сиргэ түхэн, сорођо сүүс төгүл, сорођо алта уон, сорођо отут төгүл өлгөм үүнүүнү биэрбит. ⁹ Ким истэр кулгаахтаах истиэхтин!»

¹⁰ Үөрэнээчилэрэ кэлэннэр, Иисустан: «Эн тоёо кинилэргэ домоҕунан кэпсигиний?» – диэн ыйышпыттара.

¹¹ Иисус эппитэ: «Эниэхэ Халлаан Саарыстыбатын кистэлэн-нэрин билэр кыах бэриллибитэ, оттон кинилэргэ бэриллибэтэйэ. ¹² Баардаахха – өссө бэриллиэйэ, оттон туга да суюхтан – баара даҕаны былдъаныда. ¹³ Кинилэр көрөр эрээри көрбөттөр, истэр эрээри истибэттэр да, өйдөөбөттөр да, ол иин Мин кинилэргэ домоҕунан кэпсиибин. ¹⁴ Онон Исайя пророк бу дьон туһунан эппитэ туолан эрэ: „Кулгааххытыгар иһиллибити – истиэххит суюж, хараххытыгар көстүбүтү – көрүөххүт суюж. Бу дьон сүрэжин сыа бүрүйбүт, ¹⁵ кулгаахтарынан да истибэттэр, харахтарын да бына симпилтэр. Оннук буолбатада эбите буоллар, харахтарынан көрөн, кулгаахтарынан истэн, сүрэхтэринэн өйдөөн, Миэхэ эргиллиэ этилэр, оччођо Мин кинилэри үтүөрдүөм этэ“.

¹⁶ Оттон эниги, хараххыт көрөр, қулгааххыт истэр буолан, алгыстааххыт. ¹⁷ Кырдыгы эниэхэ этэбин: үгүс пророктар уонна сибэтийдэр эниги көрөргүүн көрүөхтэрин баҕарбыттара да, көрбөтөхтөрө, эниги истэргитин истиэхтэрин баҕарбыттара да, истибэтэхтэрэ.

¹⁸ Аны билигин бурдук ыһааччы туһунан домох суолтатын истин: ¹⁹ ким эмэ Саарыстыба туһунан истэн баран өйдөөбөт буоллаҕына, киниэхэ хара дьайдаах кэлэн, кини сүрэжэр ыһыллыбыт сиэмени уоран илдъэ баар. Ол – суолга ыһыллыбыт сиэмэ. ²⁰ Оттон таастаах сиргэ ыһыллыбыт сиэмэ – этиллибит тылы истээт да, үөрүүнэн ылышааччыны көрдөрөр; ²¹ ол эрээри кини иһигэр силиһэ суюх буолан өр тулуспат: қыналҹа қынарыйдаҕына, эбэтэр сойуолааҕын саҕаланнаҕына, сонно тута итэҕэлин сүтэрэн кэбинээр. ²² Оттон эрбэхин бывынгар

Алта бәчәэт

6 Онтон көрбүтүм Агнец сэттэ бәчәэттән бастакытын төлөрүтән ылбыта, онуоха түөрт харамайтан биирдэстэрэ сүллэр этинг куолаһынан: «Кэлэнгин көр!»* – диир сантатын инилибитетэ. ² Көрбүтүм – арай үүт манган ат кэлэн туара; ону миинэн олорооччу ох саалаа, киниэхэ төбөтүгэр мэнныиэс кэтэрпиттэрэ, онон кини кыйайылаах-хотуулаах сиэринэн өссө да кыйаардыы-хотордуу тахсан барбыта.

³ Онтон иккис бәчәэти төлөрүппүтүгэр иккис харамай: «Кэлэнгин көр!» – дийн ыңырар сантатын истибитим. ⁴ Онуоха кугас ат тахсан кэлбитэ; ол аты миинэн олорооччуга сиртэн эйэни мэллитэн ылар, дьону-сэргэни бэйэ-бэйэлэрин сэймектэхиннэрэр көнүл бэрилибитетэ, илиитигэр сүүнэ улахан саабылаан батас туттарылтыбыта.

⁵ Онтон үһүс бәчәэти төлөрүппүтүгэр үһүс харамай: «Кэлэнгин көр!» – диир сантатын истибитим. Көрбүтүм – арай хара ат туара; ол аты миинэн олорооччу илиитигэр ыйааһын биэтэннии сүлдъара. ⁶ Иниятхинэ, түөрт харамай быыыттан: «Биир динарийга – мээрэй эрэ сэлиэхиннэй, биир динарийга – үс мээрэй эрэ дьэхимиэн. Олива арыытын уонна виноград арыгытын көдүрэтимэн», – диир санта инилибитетэ.

⁷ Онтон төрдүс бәчәэти төлөрүппүтүгэр төрдүс харамай: «Кэлэнгин көр!» – диир сантатын истибитим. ⁸ Көрбүтүм – арай күөх буурул ат туара, аты миинэн олорооччу аата «Өлөр Өлүү» дийн этэ, кинини аад батылан ииэрэ; киниэхэ сир үрдүн түөрт гыммыттан биирин батаһынан кырган, суту сатыллатан, өлүүлээх сутулу тууоран, сир үрдүгэр баар адырба кылынан кыйдыйтаран имири эхэр кылах бэрилибитетэ.

⁹ Онтон бәһис бәчәэти төлөрүппүтүгэр сиэргибэнниик анныгар баар дьон дууналарын көрбүтүм. Ол – Танара тылын биллэрбитетэрин, туонулаабыттарын иин, өлөрүллүбүт дьон дууналара этэ. ¹⁰ Кинилэр: «Оо, Сибэтий, Кырдыктаах Улуу Баылык, ханаангыа диэри бу сир үрдүгэр олорооччулары дьүүллээбеккин, бинити хааммытын иэстэспэеккин?» – дийн үөгүлэхэр санталара

* 6:1, 3, 5, 7 *Кэлэнгин көр!* – сорох былдыргы гректии илиинэн суруйууга «Кэл!»

¹³ Онтон көрдөхтүнэ, халлаан хабайар хаба ортолунаан биир Ааньыал^{*} көтөн иңэн: «Субу турбатын үрүөхтээх үс атын Ааньыал турбата тынаатаңына, сир үрдүгэр олорооччуларга сор-мун, сор-мун, сор-мун буолуо!» – диэн сантаран сатарышпыта.

Бәһис турба

9 Бәһис Ааньыал турбатын үрбүтүгэр көрбүтүм, арай халлаан-тан сиргэ сулус түспүтэ, бу сулуска түгээ билибэт дирин анхай аяңын аһар құлүүс тыла бәриллибитэ.² Кини анхай аяңын аспытыгар ол иңиттэн, сүнэ онохтон тахсар курдук, өһөх буруо өрө оргуйбута; күн будулайа өһөн, салтын ыыс-быдаан буруо буолан хаалбыта.³ Күдәрик быыныттан сиргэ саранча үөрэ өрө анниан тахсыбыта; бу саранчаңа сир үрдүгэр баар сүлүүннээх ооңай курдук киһини тигэр кыах бәриллибитэ.⁴ Сир үрдүгэр үүнэн туар хайа да оту, үүнэйини, ханың да маңы буорталаама, арай сүүһүгэр Тангара бәчээтэ суюх дьону эрэ эмсэбэлэт диэн саранчаңа этиллибитэ.⁵ Онон дьону өлөрбөккө эрэ, биэс ый устата сордуур-муннуур кыах киниэхэ бәриллибитэ; оннук сордоотоңуна, киһи, сүлүүннээх ооңай тиктэңинэ, эрэйдэнэрин курдук, эрэйдэнэрэ.⁶ Ол күннэргэ дьон өлөр өлүүну көрдүөхтэрэ да, кыайан булуохтара суюңа, өлүөхтэрин баңырахтара да, өлөр өлүү кинилэртэн куота көтөн бириэңэ.

⁷ Көстөр көрүнүнэн саранча кыргышыга киирээри бэлэм туар сылғы курдуга; баңыгар кыңыл көмүскэ маарынныыр хоруоналаахха дылтыта, киһи сирэйин курдук сирэйдээңэ,⁸ дъахтар баттаңын курдук баттахтааңа, тииһе хахай тииһин курдуга.⁹ Тимир куйыңы санатар түөс күйахтааңа, кынатын тыаңа сэриигэ көтүтэн иңэр үтүмэн үгүс аттар холбоммут колесницаларын тыаңын курдук тип-тилигирэс этэ;¹⁰ сүлүүннээх ооңай курдук кутуруктааңа, кутуругун үнүтар иннэлээңэ; ол иннэтинэн дьону тигэн биэс ыйы быңа эмсэбэлэтэр күүстээңэ.¹¹ Бу саранча түгээ билибэт анхай ааньыала баңылыктааңа; ол ааньыал аата еврейдии – Агаддон, оттон гректии – Аполлион**.

¹² Биир иэдээн ити курдук кэлэн ааспыта; көр бу, тилэх баттаха өссө икки атын иэдээн иңэрэ.

* 8:13 Ааньыал – сорох былдырыгы гректии илиинэн суройууга «хотой».

** 9:11 Агаддон – «аллараа дойду баңылыгы». Аполлион – «өлөрүөхсүт».